

Banská Bystrica

Stopy v histórii

UKRYTÉ V PRILAHLÝCH ULIČKÁCH...

16 Vila Dominika Skuteckého postavená v neorenesančnom štýle na sklonku 19. storočia prezentuje tvorbu jedného z najvýznamnejších predstaviteľov realistickej maľby v strednej Európe na prelome 19. a 20. storočia – Dominika Skuteckého. www.ssgbb.sk

17 Pamätník SNP – Architektonicky impozantná stavba neobvyklého vzhľadu dokončená v roku 1969 ukrýva Múzeum Slovenského národného povstania. V exteriéri areálu Pamätníka určite neobídte expozíciu ťažkej bojovej techniky a vojenské lietadlo z čias 2. svetovej vojny. www.muzeumsnp.sk

18 Župný dom – Impozantný objekt vznikol spojením dvoch pôvodne renesančných budov a barokovou prestavbou v druhej polovici 18. storočia. V minulosti bol sídlom zvolenskej župy, dnes tu sídli Štátna vedecká knižnica a Literárne a hudobné múzeum. www.svkbb.eu

19 Kostol sv. Alžbety postavili v roku 1303 ako súčasť mestského špitálu pre chorých a nevládných baníkov. Viackrát ho prestavali a v roku 1877 rozšírili v novogotickom slohu. Oltárny obraz sv. Alžbety je dielom Jozefa Murgaša /1864-1929/, rímskokatolíckeho kňaza, vynálezcu a priekopníka rádiotelegrafie.

20 Bethlenov dom je známy tým, že v roku 1620 tu zasaďal uhorský snem, ktorý zvolil sedmohradské knieža Gabriela Bethlena za uhorského kráľa. Dnes je sídlom Stredoslovenskej galérie, ktorá tu pravidelne hostí rôzne výstavy zamerané prevažne na moderné a súčasné umenie. www.ssgbb.sk

16 VILA DOMINIKA SKUTECKÉHO

17 PAMÄTNÍK SNP

18 ŽUPNÝ DOM

20 BETHLENOV DOM

Informačné centrum Banská Bystrica

Námestie SNP 1, Banská Bystrica budova Radnice,

Infolinka: 048 / 415 50 85, 0907 846 555

ic@banskabystrica.sk, www.icbb.sk

visit
BANSKÁ BYSTRICA

NÁMESTIE SNP

O Banskej Bystrici: Osídlenie lokality Banskej Bystrice ležiacej na brehoch rieky Hron siaha nepretržite až do praveku. Už obyvatelia slovanskej osady Bystrica sa zaoberali povrchovou ťažbou rúd. Vďaka nerastnému bohatstvu význam osady stúpol natoľko, že ju v roku 1255 uhorský kráľ Belo IV. udelením rozsiahlych privilégií povýšil na mesto. Zlatou érou v histórii Banskej Bystrice bolo obdobie 15. a 16. storočia, keď tu pôsobila úspešná Thurzovsko-Fuggerovská mediarska spoločnosť. Významnou kapitolou novodobých dejín mesta je Slovenské národné povstanie v roku 1944, keď sa Banská Bystrica stala centrom protifašistického odporu.

Tip:

Prehliadka mesta Banská Bystrica so sprievodcom
 Informačné centrum BB
 Nám. SNP 1, Banská Bystrica
 048/415 5085, 0907 846 555
 ic@banskabystrica.sk
 www.icbb.sk

DOMINANTY NÁMESTIA SNP

- Hodinová veža** zo 16. storočia sa týči vo vrchnej časti námestia. Z ochodze vo výške 20 m sa vám naskytne panoramatický výhľad na koruny okolitých horských masívov i do hĺbky námestia a blízkych ulíc. Na vežu, ktorá kvôli nakloneniu o 68 cm získala prívlastok šikmá, vystúpil po 101 schodoch.
- Mariánsky stĺp** stojaci na polygonálnom podstavci bol postavený v roku 1719 ako prejav vďaky za ukončenie morovej epidémie. Umiestnená je na ňom 245 cm vysoká socha Panny Márie. Autor diela nie je známy.
- Čierny obelisk** pochádza z roku 1945 a bol postavený na počesť padlých sovietskych a rumunských vojakov pri oslobodzovaní Banskej Bystrice počas 2. svetovej vojny.
- Kamenná fontána** jedinečného vzhľadu poskytuje počas letnej sezóny okrem príjemného osvieženia aj potešenie z hudobného zážitku.

5 BARBAKAN

6 KOSTOL NANEBOVZATIA PANNY MÁRIE

7 MATEJOV DOM

4 FONTÁNA

STREDOVEKÉ SKVOSTY HRADNÉHO AREÁLU

- Barbakan** – Niekdajší vstup do hradného areálu ponad umelo vytvorenú vodnú priekopu bol postavený v roku 1512 a obklopoval mestskú vežu. V súčasnosti sa v priestoroch nachádza štýlová kaviareň a reštaurácia.
- Kostol Nanebovzatia Panny Márie** z 13. storočia je najstaršou stavbou na území mesta. Ukrýva skvosty gotického umenia ako oltár v Kaplnke sv. Barbory z ateliéru Majstra Pavla z Levoče či súsosie Ježiš na Olivovej hore umiestnené v nike na južnej fasáde kostola.
- Matejov dom** z druhej polovice 15. storočia je zaujímavý svojím včlenením do susednej banickej bašty, ako aj erbom kráľa Mateja Korvína umiestneným na fasáde budovy. V súčasnosti sa tu nachádza Stredoslovenské múzeum. www.stredoslovenskemuzeum.sk

- Budova Praetoria** postavená okolo roku 1500 bola v minulosti sídlom mestskej správy. V súčasnosti je jedným z expozíčných miest Stredoslovenskej galérie. www.ssgbb.sk

NA BANSKOBYSTRICKOM RÍNKU

- Kostol sv. Františka Xaverského** zo začiatku 18. storočia je už vyše dvesto rokov katedrálным chrámom banskobystrického biskupa. Dispozícia katedrály vychádza z typu jezuitského kostola II Gesu v Ríme. Kompletná renovácia sa uskutočnila v roku 2001.
- Budova Radnice** vznikla v 15. storočí spojením dvoch samostatných gotických domov a skoro štvrt tisícročia slúžila ako

9 KOSTOL SV. FRANTIŠKA XAVERSKEHO

10 RADNICA

11 THURZOV DOM

13 BENICKÉHO DOM

sídlo mestskej správy. Zachovali sa v nej viaceré cenné prvky: krásny neobarokový luster, pôvodné dvere s vročením 1698, vzácne fresky či klenby. V súčasnosti tu sídli Informačné centrum mesta Banská Bystrica. www.icbb.sk

Thurzov dom, v minulosti sídlo Thurzovsko-Fuggerovskej obchodnej spoločnosti, je známy svojou renesančnou sgrafitovou fasádou a tzv. „zelenou sieňou“ so vzácnou freskovou výzdobou. V súčasnosti je jedným z expozíčných miest Stredoslovenského múzea. www.stredoslovenskemuzeum.sk

Kammerhof – V niekdajšom sídle banskej komory zrejme býval kráľ Matej Korvín pri pobytach v Banskej Bystrici v 15. storočí a synovia Márie Terézie pri návšteve mesta v roku 1764. V roku 1913 ho asanovali a postavili terajší objekt pre potreby riaditeľstva Lesov SR.

Benického dom zaujme otvorenou arkádovou loggiou so šiestimi oblúkmi na kamenných stĺpoch ovinutých viničom, ktorú dal postaviť Tomáš Benický. Ďalší majiteľ domu – Ladislav Szentiványi – nechal nad vstupný portál osadiť svoj erb, pri ktorom stoja baníci v dobovom odevu.

Biskupský palác – Reprezentačná barokovo-klasicistická biskupská rezidencia s centrálnym nádvorím bola po veľkom požiari v roku 1783 zrenovovaná prvým banskobystrickým biskupom Františkom Berchtoldom.

Ebnerov dom zo začiatku 17. storočia je charakteristický arkierom, ktorý zhotovil sochár Ján Weinhardt zo Spišských Vlachov. Figurálne reliéfy parapetných výzdob zobrazujú starozákonné a antické motívy.